

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ННІ
«Європейська школа бізнесу»
Юлія РЕМИГ А
ВІД «*РЕМИГ А*» 2023р.
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОСТІР

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітня програма	Менеджмент
Спеціальність	075 «Маркетинг»
Освітня програма	Маркетинг

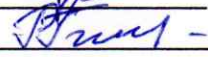
Київ – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір» оновлена на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Маркетинг» для першого (бакалаврського) рівня 073 спеціальності «Менеджмент», 075 спеціальності «Маркетинг» та навчальних планів №073бд/21-01, №073бз/21-02, №075бд/21-07, №075бд/21-08 затверджених Вченою радою Університету «01» липня 2021 року, протокол № 7.

УКЛАДАЧ: Ліснічук Оксана Андріївна, доцент кафедри менеджменту, фінансів, та бізнес-адміністрування, к.е.н., доцент.

РЕЦЕНЗЕНТ: Ремига Юлія Сергіївна, професор кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, к.е.н., доцент.

Гарант ОП («Менеджмент»)
Гарант ОП («Маркетинг»)

 Наталія ПРИЙМАК
 Роман ГАЛЕНІН

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, протокол № 12 від «30» серпня 2023 р.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу», протокол № 1 від «11» вересня 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 073 «Менеджмент» та 075 «Маркетинг».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дисципліна «Європейський транснаціональний простір» спрямована на формування у студентів системи знань стосовно структури, функціонування та особливостей розвитку європейських транснаціональних корпорацій, їх ролі у розвитку глобальної економіки, особливостей розробки та реалізації міжнародних інвестиційних стратегій, обґрунтування та прийняття міжнародних європейських інвестиційних рішень.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів — 4	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	вибіркова	
Розділів - 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів — 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання: <u>написання есе</u>		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні	
Загальна кількість годин — 120		16 год.	2 год.
Тижневе навантаження: аудиторних — 3 самостійної роботи студента — 3,5	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		72 год.	114 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів — 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	вибіркова	
Розділів - 2	Спеціальність: 075 «Маркетинг»	Рік підготовки	
Змістових розділів — 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання: <u>написання есе</u>		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні	
Загальна кількість годин — 90		16 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних — 3 самостійної роботи студента - 3,5	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		42 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір» є передумови європейської інтеграції, становлення і розвиток Європейського Союзу, перспективи його розширення на сучасному етапі. Важливе місце в структурі курсу займають інституційні аспекти європейського транснаціонального простору, реформування інститутів ЄС після розширення. Курс також актуальний в контексті пошуку своєї європейської ідентичності та з'ясування перспектив європейської інтеграції України.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з циклом дисциплін спеціалізованої підготовки: «Бізнес-аналітика», «Транскордонний бізнес», «Міжнародні економічні відносини», «Бізнес-комунікації», «Маркетингові комунікації» та ін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 *Метою викладання* навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір» є опанування здобувачами вищої освіти продуктивного глобального мислення та системи знань у галузі світової та європейської інтеграції, прийняття рішень у сучасному інтегрованому просторі з урахуванням аспектів глобальної кооперації та імплементації європейської бізнес-моделі у площину української економіки.

1.2 *Основними завданням* вивчення дисципліни «Європейський транснаціональний простір» є формування таких знань:

- розкривати тенденції становлення та розвитку європейського транснаціонального простору;
- здійснювати порівняльний аналіз моделей реформування європейського транснаціонального простору;
- вміти обґрунтувати доцільність використання європейського досвіду реформування в умовах модернізації та глобалізаційних викликів;
- аналізувати ступінь впливу основних напрямків глобалізації (інтернаціоналізація, інформатизація, інтеграція, вестернізація тощо);
- висвітлення ролі Європейського Союзу як учасника світової політики;
- вивчення концепції європейського транснаціонального простору шляхом виявлення провідних тенденцій його розвитку.

1.3 *Компетентності та результати навчання*, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

Спеціальність 073 «Менеджмент», ОП «Менеджмент»	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 16. Здатність використовувати та дотримуватися національних та міжнародних стандартів, чинних правових норм у своїй професійній діяльності.
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.
Спеціальність 075 «Маркетинг» ОП «Маркетинг»	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
<i>Загальні компетентності</i>	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Спеціальність 073 «Менеджмент», ОП «Менеджмент»	
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації в процесі прийняття управлінських

	рішень. ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами. ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН 19. Оцінювати участь підприємств у євроінтеграційних процесах та виявляти перспективи їх майбутнього розвитку.
Спеціальність 075 «Маркетинг» ОП «Маркетинг»	
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН 15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості. ПРН 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

Результати навчання. Після опанування дисципліни студент повинен:

- **знати:**
 - історію, основи, принципи і тенденції розвитку європейського транснаціонального простору;
 - особливості правової системи європейського транснаціонального простору та принципи функціонування їх інституцій;
 - вплив глобалізаційних процесів на розвиток стосунків ЄС та України; досягнення та перспективи європейської інтеграції України.
- **уміти:**
 - оперувати системними знаннями про історію європейського транснаціонального простору та тенденції його розвитку;
 - аналізувати інтеграційні процеси в ЄС та робити висновки щодо їх впливу на геополітичне становище України;
 - орієнтуватися в правовій системі та інституційній структурі європейського транснаціонального простору, принципах взаємодії органів та інституцій між собою;
 - здійснювати аналіз та прогнозування розвитку європейської інтеграції;
 - робити розрахунки стосовно впливу інтеграційних явищ і процесів на подальший розвиток європейської інтеграції;
 - розроблювати і впроваджувати європейську політику України у відповідності до внутрішніх та зовнішніх соціополітичних викликів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. / 4 кредити ЄКТС для спеціальності 073 «Менеджмент».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ЄКТС для спеціальності 075 «Маркетинг».

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Тема 1. Історичний огляд, правові та інституційні основи європейського простору.

Причини європейської інтеграції. Перші речники європейської інтеграції. Розвиток процесів європейської інтеграції після Другої світової війни. Перші Європейські Спільноти: підстави створення, цілі, засади діяльності, інституційна специфіка. Правова система: Паризький договір - внесок у розвиток правової системи. Римські договори - внесок у розвиток правової системи. Єдиний Європейський Акт – внесок у розвиток правової системи. Маастрихтська угода - внесок у розвиток правової системи. Амстердамський договір - внесок у розвиток правової системи. Ніццький договір - внесок у розвиток правової системи. Лісабонський договір - внесок у розвиток правової системи. Вторинне законодавство ЄС.

Тема 2. Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції.

Нормативно-правові акти України. Двосторонні акти між Україною та ЄС. Документи ЄС. Відповідність нормативно-правового акту основним засадам законодавства "Європейського союзу. Нормативно-правове регулювання взаємовідносин між Україною та Європейським союзом. Контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського союзу. Політико-правові аспекти реалізації стратегії євроатлантичної інтеграції в Україні. Особливості співробітництва України з НАТО. Адаптація законодавства України до права Європейського союзу та стандартів і рекомендацій НАТО. Забезпечення права інтелектуальної власності в контексті євроатлантичних процесів.

Тема 3. Інформаційний та комунікаційний простір ЄС.

Концептуальні засади комунікаційної політики Європейського союзу. Концепт інформації та комунікації як теоретичне підґрунтя комунікаційної політики Європейського Союзу. Комунікаційна політика ЄС: роль та формування, мета та завдання. Етапи розвитку комунікаційної політики європейського союзу.

Європейський союз у пошуках комунікаційної стратегії. Підґрунтя для справжньої комунікаційної політики. Комунікаційна політика європейського союзу. Напрями транс'європейської комунікаційної політики. Електронна участь як з напрям комунікаційної політики Європейського союзу. Аудіовізуальна та медіа політика як засіб підвищення обізнаності громадян ЄС з європейських питань. Багатомовність як спосіб включення громадськості в інформаційно-комунікаційні процеси ЄС. Національні комунікаційні політики країн європейського союзу. Комунікаційна політика країн-членів ЄС з підтримки європейської інтеграції. Комунікації з залучення громадян у країна-членах ЄС. Мовна політика країн-членів ЄС як спосіб включення громадян у комунікацію. Комунікаційна політика України: виклики євроінтеграції. Комунікаційна підтримка євроінтеграції України: стан і проблеми. Напрями покращення комунікації з громадянами.

Тема 4. Європейське транскордонне співробітництво.

Державна програма розвитку транскордонного співробітництва. Європейський досвід управління розвитком транскордонного співробітництва. Принципи організації транскордонної співпраці в європейських країнах: субсидіарність і доповнюваність. Транскордонне співробітництво та його роль в процесі європейської інтеграції України. Європейський досвід управління розвитком транскордонного співробітництва.

Тема 5. Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС

Концепція згуртування соціальної та економічної політики ЄС (Social and Economic Policy Cohesion). Лісабонська стратегія і її реалізація. Відповідальність ЄС за проведення соціальної політики на глобальному рівні. Дж. Стігліц про достовірність існуючої системи показників оцінки рівня економічного розвитку країн. Нова стратегія економічного розвитку ЄС "Європа 2020". Форми координації та загальні напрями бюджетної політики ЄС. Етапи розвитку політики ЄС на підступах до загального бюджету. Правові основи бюджетної політики ЄС. Принципи функціонування загального бюджету ЄС. Процедура розгляду, затвердження, виконання та контролю бюджету ЄС. Етапи реформування бюджетної системи ЄС.

Тема 6. Безпека європейського транснаціонального простору

Становлення простору свободи, безпеки та правопорядку в європейському союзі. Глобальне середовище безпеки. Європейське середовище безпеки. Безпека держави в добу глобалізації та національні засоби реагування на зовнішні виклики й загрози. Безпекове середовище України у європейському контексті. Вплив євроінтеграційних процесів на безпеку України.

Тема 7. Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні

Транснаціональні корпорації в аспекті розвитку глобалізаційних процесів. Основні чинники появи транснаціональних корпорацій. Наслідки діяльності ТНК. Теоретико-правовий аспект діяльності транснаціональних корпорацій. Історичний процес становлення та розвитку транснаціональних корпорацій. Правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій. Роль транснаціональних корпорацій в сучасному світі. Особливості міжнародної правосуб'єктності транснаціональних корпорацій. Валютно-кредитні та фінансові аспекти діяльності транснаціональних корпорацій. Перспективи розвитку та ефективного функціонування транснаціональних корпорацій.

Тема 8. Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи

Історія стосунків Україна-ЄС з часу проголошення незалежності України. Нормативно-правові засади регулювання відносини між Україною та ЄС. Європейська Політика Сусідства та Україна. «Східне партнерство» у відносинах Україна - ЄС. Угода про асоціацію Україна-ЄС: особливості змісту Угоди та перспективи реалізації. Подальші європейські перспективи України. Європейська інтеграція України: досягнення та перспективи. Європейська Політика Сусідства та Україна. «Східне партнерство» у відносинах Україна - ЄС. «Чорноморська синергія» як один з напрямків співпраці Україна - ЄС. Угода про асоціацію Україна-ЄС як новий етап розвитку євроінтеграційної політики України.

Трансформація зовнішньоторговельних потоків України в ХХІ ст. Стратегії зростання валової доданої вартості української економіки. Концепція вбудовування української економіки в міжнародні виробничі мережі.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ПРОСТОРУ

Тема 9. Транснаціоналізація української та європейської економіки

Теоретичні підходи (до розуміння сутності транснаціоналізації економіки. Еволюції концепцій транснаціоналізації. Трансформація транснаціоналізації економічної діяльності на сучасному етапі світогосподарського розвитку. Транснаціоналізація світової економіки: системно-структурний аспект.

Тема 10. Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій

Сутність економічного механізму ТНК. Міжнародне позиціонування активів

ТНК. Специфіка використання трансфертних цін в діяльності ТНК. Економічні моделі транснаціональної діяльності.

Тема 11. Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС

Концепція європейських структурних фондів. Причини виникнення структурних фондів. Цілі і завдання регіональної політики ЄС. Склад структурних фондів ЄС. Європейський фонд регіонального розвитку. Європейський соціальний фонд.

Тема 12. Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій

Середовище фінансової діяльності ТНК. Характеристика фінансової структури ТНК. Теорія Модільяні-Міллера: проблема корпорації з погляду рівноваги на фінансовому ринку. Сутність теорії асиметричної інформації. Проблемні питання фінансів ТНК.

Тема 13. Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору

Сутність і види інвестиційного співробітництва та його значення для розвитку України. Сутність інвестиційного співробітництва та його форми. Фактори впливу на інвестиційне співробітництво країни. Особливості інвестиційного співробітництва України та країн ЄС. Основні сфери інвестиційного співробітництва України та ЄС. Правове регулювання інвестиційного співробітництва України та ЄС. Проблеми і перспективи розвитку інвестиційного співробітництва між Україною і країнами ЄС. Моделювання впливу факторів на міжнародну інвестиційну активність України. Розробка заходів щодо активізації міжнародної інвестиційної

Тема 14. Особливості формування та реалізації стратегій транснаціональних корпорацій

Особливості реалізації стратегій ТНК. Конкурентні стратегії транснаціональних корпорацій. Специфіка дії конкурентних сил на реалізацію стратегій ТНК. Процес виходу з ринку як елементу реалізації стратегії ТНК. Структура транснаціональних корпорацій, вплив стратегії ТНК на її організаційну побудову.

Тема 15. Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій

Сутність і класифікація маркетингових стратегій. Міжнародне середовище як детермінанта обрання маркетингової стратегії. Міжнародний життєвий цикл товару

та його вплив на маркетингові стратегії ТНК. Особливості запровадження маркетингових стратегій у діяльність ТНК країн, що розвиваються. Переваги та недоліки запровадження стандартизованих адаптованих маркетингових стратегій у міжнародній діяльності ТНК.

Тема 16. Функціонування транснаціональних корпорацій у міжнародній господарській діяльності

Транснаціональні корпорації у міжнародній господарській діяльності. Теоретичні концепції виникнення ТНК. Динаміка руху та регіональна структура прямих закордонних інвестицій транснаціональних корпорацій. Особливості діяльності та конкурентні позиції провідних світових транснаціональних корпорацій. Етапи інтернаціоналізації компаній. Роль транснаціоналізації у розвитку сучасної національної економічної системи України. Особливості функціонування транснаціональних корпорацій у міжнародній економіці.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (спеціальність 073 «Менеджмент», ОП «Менеджмент»)

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1												
Тема 1. Історичний огляд, правові та інституційні основи європейського простору	8	2	1			5	7	1				6
Тема 2. Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції	8	2	1			5	8					8
Тема 3. Інформаційний та комунікаційний простір ЄС	8	2	1			5	7	1				6
Тема 4. Європейське транскордонне співробітництво	6	2	1			3	7					7
Тема 5. Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС.	6	2	-			4	7	-				7
Тема 6. Безпека європейського транснаціонального простору	6	2	1			3	7					7
Тема 7. Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні	6	2	1			3	5	-				5
Тема 8. Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи	6	2	-			4	8	-	-			8
<i>Контрольна робота №1</i>	2	-	2			-	-	-	-			
Разом за змістовним розділом I	56	16	8			32	56	2	-			54
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2												
Тема 9. Транснаціоналізація української та європейської економіки	8	2	1			5	9	1				8

Тема 10. Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій	7	2	-			5	8					8
Тема 11. Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС.	8	2	1			5	8	1				7
Тема 12. Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	8	2	1			5	8					8
Тема 13. Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору	8	2	1			5	8	-				8
Тема 14. Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональних корпорацій	7	2	-			5	8					8
Тема 15. Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій	7	2	-			5	7	-	2			5
Тема 16. Функціонування ТНК у міжнародній господарській діяльності	8	2	1			5	8					8
Захист індивідуального науково-дослідного завдання	1	-	1			-	-	-	-	-	-	-
Контрольна робота №2	2	-	2				-			-		
Разом за змістовим розділом 2	64	16	8	-	-	40	64	2	2	-	-	60
Усього годин	120	32	16	-	-	72	120	4	2	-	-	114

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (спеціальність 075 «Маркетинг», ОП «Маркетинг»)

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1												
Тема 1. Історичний огляд, правові та інституційні основи європейського простору	5	2	1			2	7	2				5
Тема 2. Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції	6	2	1			3	7		1			6
Тема 3. Інформаційний та комунікаційний простір ЄС	6	2	1			3	7	2				5
Тема 4. Європейське транскордонне співробітництво	5	2	1			2	5					5
Тема 5. Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС.	5	2	-			3	5	-				5
Тема 6. Безпека європейського транснаціонального простору	5	2	1			2	6		1			5
Тема 7. Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні	6	2	1			3	5	-				5
Тема 8. Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи	4	2	-			2	5	-	-			5

Контрольна робота №1	2	-	2			-	-	-	-			
Разом за змістовним розділом I	44	16	8			20	47	4	2			41
ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2												
Тема 9. Транснаціоналізація української та європейської економіки	6	2	1			3	6	1				5
Тема 10. Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій	5	2	-			3	5					5
Тема 11. Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС.	6	2	1			3	6	1				5
Тема 12. Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	6	2	1			3	5					5
Тема 13. Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору	6	2	1			3	5	-				5
Тема 14. Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональних корпорацій	5	2	-			3	5					5
Тема 15. Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій	4	2	-			2	6	-	2			4
Тема 16. Функціонування ТНК у міжнародній господарській діяльності	5	2	1			2	5					5
Захист індивідуального науково-дослідного завдання	1	-	1			-	-	-	-	-	-	-
Контрольна робота №2	2	-	2				-			-		
Разом за змістовим розділом 2	46	16	8	-	-	22	43	2	2	-	-	39
Усього годин	90	32	16	-	-	42	90	6	4	-	-	80

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історичний огляд, правові та інституційні основи європейського простору	2
2.	Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції	2
3.	Інформаційний та комунікаційний простір ЄС	2
4.	Європейське транскордонне співробітництво	2
5.	Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС.	2
6.	Безпека європейського транснаціонального простору	2
7.	Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні	2
8.	Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи	2
9.	Транснаціоналізація української та європейської економіки	2
10.	Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій	2

11.	Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС.	2
12.	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	2
13.	Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору	2
14.	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональних корпорацій	2
15.	Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій	2
16.	Функціонування ТНК у міжнародній господарській діяльності	2
Разом		32

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історичний огляд, правові та інституційні основи європейського простору	1
2.	Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції	1
3.	Інформаційний та комунікаційний простір ЄС	1
4.	Європейське транскордонне співробітництво	1
5.	Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС.	-
6.	Безпека європейського транснаціонального простору	1
7.	Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні	1
8.	Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи	-
9.	Контрольна робота №1	2
10.	Транснаціоналізація української та європейської економіки	-
11.	Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій	1
12.	Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС.	1
13.	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	1
14.	Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору	-
15.	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональних корпорацій	-
16.	Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій	1
17.	Функціонування ТНК у міжнародній господарській діяльності	1
18.	Захист індивідуального науково-дослідного завдання	1
19.	Контрольна робота № 2	2
Разом		16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (спеціальність 075 «Маркетинг»)	Кількість годин (спеціальність 073 «Менеджмент»)
1	Історичний огляд, правові та інституційні основи Європейського простору	2	5
2	Законодавчі та нормативно-правові акти у сфері європейської інтеграції	5	5
3	Інформаційний та комунікаційний простір ЄС	3	5
4	Європейське транскордонне співробітництво	2	3
5	Концептуальні та теоретичні основи фінансової політики ЄС.	3	4
6	Безпека європейського транснаціонального простору	2	3
7	Розвиток та функціонування транснаціональних корпорацій в ЄС та Україні	3	3
8	Політика європейської інтеграції України: досягнення, сучасний стан, перспективи	2	4
9	Транснаціоналізація української та європейської економіки	4	5
10	Особливості економічного механізму діяльності європейських транснаціональних корпорацій	4	5
11	Регіональна політика щодо мінімізації соціально-економічних та культурних відмінностей між країнами-членів ЄС.	3	5
12	Міжнародні фінанси транснаціональних корпорацій	3	5
13	Міжнародна інвестиційна діяльність в системі європейського транснаціонального простору	3	5
14	Особливості формування та реалізації стратегії транснаціональних корпорацій	3	5
15	Маркетингові стратегії діяльності транснаціональних корпорацій	2	5
16	Функціонування ТНК у міжнародній господарській діяльності	2	5
Разом		42	72

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Європейський транснаціональний простір» виконуються у п'ятому семестрі, відповідно до методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення

теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни.

Виконання ІНДЗ є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця - менеджера та фахівця – маркетолога.

Індивідуальне завдання є підсумковою самостійною роботою студента, що передбачає використання отриманих знань та навиків під час лекційного та практичного курсів з дисципліни «Європейський транснаціональний простір», тому виконується поступово у кілька етапів відповідно до пройденого матеріалу в межах структури курсу.

Індивідуальна робота реалізується у формі есе, написання якого потребує успішного засвоєння змісту дисципліни «Європейський транснаціональний простір» та отримання навиків самостійного наукового пошуку.

Виконання, оформлення та захист ІНДЗ здійснюється здобувачем вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Стратегія транснаціонального виробництва і матеріально-технічного забезпечення. Типи виробничих стратегій та їхні властивості.

2. Визначення розташування міжнародного виробництва: методи аналізу одиничної території, методи аналізу декількох територій, методи аналізу товарів за декількома територіями.

3. Розроблення і реалізація стратегії міжнародного виробництва та матеріально-технічного забезпечення: критерій прийняття рішення, будівництво й розширення закордонного заводу; об'єднання систем виробництва та постачання.

4. Стратегія міжнародного підряду: типи проектів, закордонне будівництво, завод як об'єкт експорту, особливості експорту заводів та ефективність цього процесу для країни-експортера і країни-імпортера; міжнародні виробничі консорціуми.

5. Екологічні наслідки виробничої діяльності ТНК.

6. Взаємовідносини «національна держава - ТНК»: гармонізація інтересів. ТНК в економіці економічно розвинутих країн.

7. ТНК в економіці країн, що розвиваються.

8. Наслідки господарської діяльності ТНК. ТНК і країни базування.

9. Етапи європейської інтеграції: події, досягнення, проблеми.

10. Сутність та види інтеграції як феномену міжнародних відносин.

11. Плюси та мінуси регіональної інтеграції.

12. Європейська ідентичність та проблеми кордонів Європи.

13. Досягнення та проблеми політики конкуренції ЄС.

14. Досягнення та проблеми ЄС у сфері культурної політики.

15. Досягнення та проблеми ЄС у сфері розвитку та співробітництва.

16. Досягнення та проблеми в економічній і монетарній політиці ЄС.

17. Досягнення та проблеми в освітній політиці ЄС.

18. Досягнення та проблеми політики з питань зайнятості та ринку праці і

соціальної політики ЄС.

19. Досягнення та проблеми ЄС у сфері охорони навколишнього середовища.
20. Досягнення та проблеми у зовнішній та безпековій політиці ЄС.
21. Досягнення та проблеми у створенні Європейського простору свободи, безпеки та правосуддя.
22. Досягнення та проблеми у науково-технічній та інноваційній політиці ЄС.
23. Досягнення та проблеми мовної політики ЄС.
24. Досягнення та проблеми ЄС у сфері охорони здоров'я.
25. Досягнення та проблеми ЄС у сфері захисту прав споживачів.
26. Реформування ЄС. Основні зміни, внесені Лісабонським договором.
27. Лісабонська стратегія розвитку ЄС: цілі, реалізація, оцінка результатів.
28. Стратегія сталого розвитку в країнах ЄС і в Україні.
29. Умови розширення ЄС та критерії вступу як інструменти «трансформуючого впливу».
30. Розширення європейського транснаціонального простору: етапи, проблеми, досягнення.
31. Україна під впливом глобалізації, вестернізації та європеїзації: ризики та можливості.
32. Значення Копенгагенських критеріїв та Мадридського критерію вступу до ЄС для реформування системи державного управління в Україні
33. Стосунки Україна-ЄС: етапи, проблеми, досягнення, перспективи.
34. Позиція Дж. Стігліца про достовірність існуючої системи показників оцінки рівня економічного розвитку країн.
35. Нова стратегія економічного розвитку ЄС.
36. Охарактеризувати основні етапи розвитку регіональної політики ЄС.
37. Обґрунтувати шляхи реалізації регіональної політики.
38. Проаналізувати сучасні тенденції та трансформації регіональної політики.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір» застосовуються інформаційні та практичні методи навчання: класичні лекції, лекції-дискусії, практичні заняття, консультації з виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також виконання есе зорієнтованих на науково-дослідницький пошук студентів, підготовка коротких повідомлень на основі додаткової літератури курсу, письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Європейський транснаціональний простір» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- Поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання ІНДЗ.
4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового заліку.

11. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є залік, який складається очно відповідно до розкладу занять або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є відповідь на два теоретичні питання курсу, тестові завдання та практичне завдання.

12. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи з дисципліни «Європейський транснаціональний простір» здійснюється в балах відповідно до табл. 12.1

Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 12.1

Розподіл балів оцінювання успішності здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота																			Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1									Змістовний модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	KP1	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	KP2	ІНДЗ		
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	5	10	40	100

**T1, T2, ..., T16 — теми занять*

***KP1, KP2 - контрольні роботи*

****ІНДЗ індивідуальне науково-дослідне завдання*

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв'язання практичних задач;
- експрес—опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 36 балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі іспиту.

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає 40 балів (див. табл. 12.2).

Таблиця 12.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Європейський транснаціональний простір»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали);
- неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус 4 бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання заліку:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється «відмінно» (40 балів), повинна відповідати таким вимогам:
 - розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
 - повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
 - здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
 - уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
 - демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
 - використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.
2. Відповідь на питання оцінюється «добре» (30 балів), якщо:
 - відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:
 - при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.
3. Відповідь на питання оцінюється «задовільно» (20 балів), якщо:
 - відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
 - одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;
 - висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;
 - характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ЄКТС заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 12.3).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

- робоча навчальна програма дисципліни, силабус навчальної дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Duginets G. V. The innovative aspect of Ukraine's integration into global value chains. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. № 6(95). С. 48-58.
2. Охріменко О. О., Кухарук А. Д. Міжнародний консалтинг: навч. посіб. Київ: НТУУ «КПІ», 2016. 184 с.
3. Fortune Global 500. URL: <http://fortune.com/global500>
4. Фінансова архітектура економіки України в умовах глобальних трансформацій: монографія / М. О. Житар. – Чернігів: ЧНТУ, 2020. – 352 с.
5. Peculiarities of Applying the Methodology of Evaluation of the Financial Architecture of the National Economy / O. Rudenko, M. Zhytar, Y. Ananieva // Collective Monograph Association Agreement: Driving integrational Changes Vol. III, Accent Graphics Communications & Publishing, Canada, 2020 – P. 201-209.
6. Інноваційна модернізація менеджменту в умовах глобальної нестабільності: [монографія] / за ред. Горбового А. Ю. – м. Ірпінь, Україна – Білосток, Польща: Вид-во УДФСУ, 2018. – 305 с.

7. Lisnichuk O. / Modern theoretical approaches to the stability of the financial system assessment // *Innovation in science: the challenges of our time: [monograph]* / edited by M. Dei, O. Rudenko, Y. Tsekhmister, V. Lunov. – Hamilton, Ontario, Canada: Accent Graphics Communications&Publishing, 2018 – 555 P.

Допоміжна:

8. Рошко С. Європейська трансформація України до Європейського Союзу / В.А. Шинкар, С.М.Рошко // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. – Ужгород, 2019. – Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство – Вип. 27/2019. – Ч.2. –С.112-117.

9. Chugunov I., Sidelnykova L., Sosnovska O., Zhytar M., Navolokina A. Tools for Assessing the Level of Adaptivity of the Financial Architecture of Economy to Financial Globalization Conditions based on the Capacity of Banks, Non-Banking Financial Institutions and Stock Market. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2022. № 19. P. 1075-1084.

10. Melnyk V., Sidelnykova L., Sosnovska O., Zhytar M., Navolokina A. Synergy in The Regulation of Stock, Credit, Currency and Insurance Segments of the Financial Architecture of National Economy. 2022. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. № 2 (43). 85-94.

11. Kachula S., Zhytar M., Sidelnykova L., Perchuk O., Novosolova O. The Relationship between Economic Growth and Banking Sector Development in Ukraine. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2022. № 19. P. 222-230.

12. Zhytar M., Navolokina A. Areas of Ensuring the Development of Financial Architecture on the Context of Globalization and European Integration. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія", Серія "Економіка"*. 2021. № 23 (51). P. 62-66.

13. Zhytar M., Navolokina A., Psonka K.. Strategic Areas of Ensuring Financially Sustainable Development of Enterprises in Ukraine. *The Baltic Scientific Journals «Socio World»*. 2021. № 6. P. 47-53

14. Житар М.О., Ясентюк А.С. Особливості функціонування банківської системи України в умовах пандемії COVID-19. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2021. № 1. С.113-125.

15. Житар М.О., Ярошук Т.Ю. Напрями забезпечення сталого розвитку підприємств за рахунок підвищення ефективності використання кредитних ресурсів. *Проблеми економіки*. 2020. № 4 (46). С. 312-319.

16. Сіденко С. Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн / Сіденко Світлана, Кульбіда Максим // *Міжнародна економічна політика*. – 2020. – № 1–2. – С. 100–136.

17. Грінько, І. М. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ;

КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 109 с.

18. Рощина Н. В., Шевчук О. А., Кустарьова К. М. Дослідження міжнародного фінансового ринку в умовах діджиталізації: нові можливості / *Економіка // Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*, № 18 (2021): - С. 44-50.

19. Ліснічук О.А. Пріоритетні заходи антикризового управління в провідних країнах Європейського Союзу / Ліснічук О.А., Боярин Ю.В. // *Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*, м. Хмельницький. – 2018. - № 1 (38) – С. 34-42

20. Ліснічук О.А. Інституціональні чинники забезпечення регіонального розвитку / Ліснічук О.А. // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2018. № 8(36). С. 53–57.

21. Ліснічук О.А. Формування дохідної частини місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації [Електронний ресурс] / О.А. Ліснічук, Н.А. Литовченко // *Збірник наукових праць Університету ДФС України* – 2018. – № 2 (53) – С. 169-180

22. Ліснічук О.А. Активізація бюджетних інвестицій спрямованих на економічний розвиток в Україні [Електронний ресурс] / О.А. Ліснічук, В.С. Гавриш // *Приазовський економічний вісник*. – 2018 –.№ 6 (11).

23. Ліснічук О.А. Переваги та недоліки використання криптовалюти на підприємствах: сучасний досвід та перспективи розвитку / Ліснічук О.А., Копотун А.М. // *Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*, м. Хмельницький. – 2019. - № 1 (42) – С. 84-91.

24. Ліснічук О.А. Сучасні теоретичні підходи до оцінки стійкості фінансової системи країни / Ліснічук О.А. // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал*. Острог: Вид-во НаУОА, березень 2019. № 12 (40). С. 124–131.

25. Ліснічук О.А., Матвіюк Т.О. Бюджетно-податкова політика: українські реалії та зарубіжний досвід. *Вісник ОНУ імені І.І.Мечникова*. 2019. Т. 24. Вип. 5(78). С. 118-124 [http://liber.onu.edu.ua/pdf/visn_econom_24_5\(78\).pdf](http://liber.onu.edu.ua/pdf/visn_econom_24_5(78).pdf)

26. Ліснічук О.А. Трансформація бюджетного інструментарію регіонального розвитку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2020. № 16(44). С. 162-168. [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_16\(44\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_16(44).pdf)

27. Ліснічук О. А., Сотник О.О. Порівняльна характеристика реалізації бюджетної політики країн ЄС та України у сфері формування дохідної частини бюджету. *Проблеми системного підходу в економіці. Збірник наукових праць. Вип. 2(76) 2020р.* Видавничий дім «Гельветика». С.97-103 <http://psae-jrnl.nau.in.ua/76-2020>

28. НБУ (2020). Звіт про фінансову стабільність – грудень 2020 року. URL:<https://www.bankofengland.co.uk/financial-stability-report/2020/december-2020>.

29. World Economic Situation and Prospects 2019 (2019). Available at: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/WESP2019_BOOK-web.pdf.
30. Paul Griffiths (2020). The FinTech Industry: Crowdfunding in Context. Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-46309-0_11.
31. IMF (2020). The Promise of Fintech: Financial Inclusion in the Post COVID-19 Era. Available at: <https://content.centerforfinancialinclusion.org/wp-content/uploads/sites/2/2020/10/PFFIEA.pdf>.
32. The Next Normal The recovery will be digital (August 2020). Available at: <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Business%20Functions/McKinsey%20Digital/Our%20Insights/How%20six%20companies%20are%20using%20technology%20and%20data%20to%20transform%20themselves/The-next-normal-the-recovery-will-be-digital.pdf>.

17.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>